

ARENГУVESTLUSTE LÄBIVIIMISE KORD

ÜLDSÄTTED

1. Arenguestluste läbiviimise korra struktuur

Arenguestluste läbiviimise kord koosneb kolmest suuremast osast: üldsätted, protseduurireeglid ja vormid. Protseduurireeglid aitavad tagada sujuva arenguestluste korralduse ja määratleda vastutuse ning vormid võimaldavad infot hallata ja säilitada ühtse standardi järgi.

2. Arenguestluste läbiviimise põhjendus

Me usume, et iga õpilase jaoks on tähtis enda saavutustest ja igal lapsevanemal oma lapse saavutustest klassijuhatajaga vestelda. Igapäevasest kontaktist, ehkki see on väga oluline, ei piisa. Arenguestlus annab võimaluse süsteemse ja personaalse kontakti loomiseks iga õpilase ja lapsevanemaga.

3. Arenguestluste mõiste

Arenguestlus on arvamuste vahetus, mis peab viima üksteise paremale mõistmisele, suurendama õpilase õpitahet ning entusiasmi. Arenguestlus on regulaarne, hästi ettevalmistatud vestlus, kus arutatakse õpilase tulevikuplaane, pädevuste omandamise võimalusi ning lepitakse kokku tulevase perioodi tegevuste suhtes. Arenguestluste käigus arutatakse, kuidas saab õpetaja õpilase püstitatud eesmärkide saavutamisele kaasa aidata. Arenguestluste ajaks on nii õpilane kui õpetaja läbi mõelnud, mida soovitakse arutada seoses õpilase isikliku arenguga. Seda läbimõtlemit kergendab eneseanalüüsi leht.

4. Arenguestluste eesmärk

Arenguestluste laiemaks eesmärgiks on saavutada õppekavas sätestatud kasvatusesmärgid. Arenguestluste konkreetsemad eesmärgid on:

- anda hinnang õppekavas sätestatud kasvatusesmärkidest tulenevatele pädevustele õpilase eneseanalüüsi kaudu;
- leppida kokku eeloleva perioodi eesmärkides;
- aidata kaasa sellele, et õpilane tõstaks enda enesehinnangut.

Iga õpetaja ootuseks on, et:

- õpilased saavutaksid õppekavas sätestatud pädevused;
- koolis valitseks õpilase arengut toetav õhkkond;
- iga õpilasega toimuksid vähemalt üks kord aastas arenguestlused, mille eesmärgiks oleks vastastikune tagasiside.

Et parandada ja täiustada oma oskusi, peavad õpilased teadma, milliste eesmärkide saavutamist neilt oodatakse ja millised on arenguestluste eesmärgid. Õpilased vajavad kedagi, kes aitaks neil vastata küsimusele: kuidas saaksin senisest paremini enda arengule kaasa aidata.

5. Arenguestlus kui vastastikune kokkulepe

Tähtis on klassijuhataja ja õpilase vahelise vastastikuse kokkuleppe sõlmimine eesmärkide püstitamise ja nende saavutamise teede sõnastamise kaudu. Oluline on, et eesmärgid oleksid selgelt defineeritud ja reaalsed võimalused nende saavutamiseks oleksid läbi arutatud. Õpilase eesmärgid tuleb sõnastada nii, et ta ise oleks nendega nõus. Õpilase eesmärgid peavad olema seotud õpilase eneseanalüüsiga ning nende eesmärkide saavutamist peab olema võimalik jälgida ja mõõta. Õpilase eesmärkide saavutamisel on klassijuhatajal ning lapsevanematel toetav ja abistav roll.

6. Arenguestlus ja juhendamine

Arenguestluse käigus võib tekkida vajadus juhendamise järele. Juhendamine võib olla vajalik õpilase enesearengu seisukohalt. Klassijuhataja saab asjatundlikult juhendada õpilasi ja lapsevanemaid ainult nendes küsimustes, mis puudutavad õppimist, õpetamist ja kasvatamist. Õppimise, õpetamise ja kasvatamise küsimustes on vastava soovi korral klassijuhataja kohustatud juhendama õpilast ja lapsevanemat. Probleemid, mis kerkivad arenguestlusel ning ei puuduta õppimist, õpetamist ja kasvatamist, lahendab klassijuhataja nõustamise teel.

7. Konfidentsiaalsusnõuded arenguestluse läbiviimisel

Õpilase eneseanalüüsi tulemused on konfidentsiaalsed. Õpilase eneseanalüüsi tulemusi ei tohi avaldada kolmandatele isikutele. Klassijuhatajale arenguestlusel teatavaks saanud informatsioon on konfidentsiaalne ja ei kuulu, ilma täiendava vestlusel osalejate kokkuleppeta, avaldamisele kolmandatele isikutele. Klassijuhatajale arenguestlusel teatavaks saanud kriminaalse sisuga informatsioon tuleb edastada vastavalt seaduses sätestatud korrale.

8. Arenguestlus ja hinne

Arenguestlus tulemused ei mõjuta õpilaste hindeid.

PROTSEDUURIREEGLID

9. Arenguestluste läbiviimise aeg

Arenguestlused õpilastega viiakse läbi õppeaasta jooksul ning neis osalevad lapsevanemad. Arenguperioodiks on reeglina üks õppeaasta. Vajadusel võib arenguperiood olla lühem või pikem. I kooliastmes osalevad laps ja vanem koos. II, III kooliastmes ja gümnaasiumis võib toimuda arenguestlus mitmeosalisena. Kõigepealt viiakse vestlus läbi eraldi õpilasega. Õpilasega läbiviidavast arenguestlusest võtab osa lapsevanem omakorda eraldi vestluse kaudu pärast vestlust õpilasega. Arenguestluse läbiviija on klassijuhataja.

10. Arenguestluste läbiviimine õpilaste liikumisel ja õpetaja vahetumisel

Kui õpilane saabub õppeaasta keskel teisest koolist, siis toimub mittekorraline arenguestlus õpilasega kuue kuu möödudes. Klassijuhataja vahetumisega kehtivad kõik õpilasega tehtud kokkulepped kuni järgmise arenguestluseni. Uus klassijuhataja on kohustatud aktsepteerima kõiki õpilase arenguga seotud kokkuleppeid. Õpilase lahkumisel koolist kehtivad edasi kõik arenguestlust puudutavad konfidentsiaalsuse nõuded.

11. Arenguestluste ettevalmistamine.

Nii klassijuhataja kui õpilane peavad mõlemad arenguestluseks ette valmistuma. Klassijuhataja koostab õpilasele täitmiseks eneseanalüüsi lehe vastavalt lisale 1.

Õpilasele tuleb anda eneseanalüüsi leht vähemalt kaks nädalat enne arenguveestlust. Nädala pärast toob õpilane täidetud eneseanalüüsi lehe klassijuhatajale. Arenguveestluse ajaks peab klassijuhataja olema õpilase eneseanalüüsiga tutvunud. Klassijuhataja koostab enne arenguveestlust vestluse läbiviimise orienteeruva kava. Klassijuhataja püüab kavandamise kaudu ennetada vestluse käigus tekkivaid probleeme ja loob alternatiivid nende käsitlemiseks. Kui aga tegelik vestlus dikteerib kavandatust erinevat kulgu, siis õpetaja peab olema ka selleks valmis.

Arenguveestlus tuleb läbi viia privaatses kohas ilma segavate asjaoludeta. Ruum tuleks muuta mugavaks ja kõrvaldada tuleb võimalikud segajad. Leida tuleks ruum, kus ei heliseks telefonid, ei oleks kolmandaid isikuid, pidevalt ei käida ruumis jms.

Kui õpilase ja lapsevanema jaoks on tegemist esimese arenguveestlusega, siis klassijuhataja selgitab eelnevalt kasutatavaid vorme ning arenguveestluse läbiviimise protseduuri.

Lapsevanemaga vestluse läbiviimisel toimub vestlus õpilase eneseanalüüsi vormi alusel. Lapsevanem ei pea eneseanalüüsi lehte eelnevalt täitma, vaid arenguveestluse ajal püüab klassijuhataja aru saada, kuidas lapsevanem näeb oma lapse arengut ning kuidas klassijuhataja saab kaasa aidata selles osas lapsevanemale.

12. Arenguveestluste dokumenteerimine.

Arenguveestlused tuleb dokumenteerida. Dokumentatsioon sisaldab täidetud vormi *Arenguveestluse aruanne*, mis täidetakse arenguveestluse käigus. Aruanne kinnitatakse õpilase, lapsevanema ja klassijuhataja allkirjaga.

13. Arenguveestluste läbiviimine.

Edukas on selline arenguveestlus, mille käigus eelkõige õpilane aga ka lapsevanem saavad väljendada enda mõtteid, seisukohti ja arvamusi (õpilane või lapsevanem räägib 80 protsenti ja klassijuhataja 20 protsenti). Vestluse käigus peab õpilasele ja lapsevanemale jääma aega kommentaarideks, küsimusteks, ettepanekuteks ja arvamusteks.

Arenguveestlust võiks näiteks alustada sellest, et paluda õpilasel öelda oma arvamus selle kohta, kui hästi ta enda arvates on täitnud eelmise arenguveestluse ajal kokkulepitut.

Arenguveestluse võib klassijuhataja planeerida mitmeosalisena järgneva kava alusel:

Esimene osa (vestlus õpilasega):

- Annan õpilasele teada, millele arenguveestlus keskendub, kaua kestab ja mis on arenguveestluse eesmärk.
- Tunnustan õpilase püüdlusi. Tunnustada tuleb ka õpilasi, kes ei ole saavutanud küll eesmärke, aga on üritanud. Palun tuua õpilasel mõned näited selle kohta, kus talle tundub, et ta on täitnud oma eesmärgid. Vajadusel aitan positiivsete näidete leidmisel.
- Küsin põhjendusi ja selgitusi ja näiteid selliste olukordade, käitumiste (pädevuste) kohta, kus õpilane näeb oma arenguruumi.
- Kui õpilane tunneb vajadust mingi probleemi lahendamiseks, siis püüan leida lahenduse, mis on meile mõlemale vastuvõetav ning elluviidav kolmandaid osapooli kaasamata.
- Koostan ühiselt tegevusplaani.
- Saavutan kokkuleppe ning panen selle *Arenguveestluse aruande* lehele kirja.
- Pärast vestlust analüüsin vestluse tulemusi.

- Tutvustan õpilasega läbiviidud vestluse analüüsi tulemusi lapsevanemale ning lepime kokku millele vestlus keskendub.
- Viin läbi vestluse lapsvanemaga, et välja selgitada, kuidas aidata lapsevanemat lapse arengu toetamisel ning õpilase arengueesmärkide saavutamisel.
- Vajadusel juhendan lapsevanemat.
- Täidan lõpuni *Arenguestluse aruande* lehe.

Arenguestluse käigus antav tagasiside õpilasele peab olema konstruktiivne ja arendav. Sagedasti tuleb kontrollida, kas räägitu on arusaadav. Tagasiside on efektiivsem, kui

- on seotud vastastikuselt aktsepteeritavate eesmärkidega;
- on seotud ainult tegevustega, mille üle õpilane ise kontrolli omab.

Arenguestluse käigus antav tagasiside lapsevanemale peab olema konstruktiivne. Juhendamine peab olema arusaadav ning pakutud lahendused olema aktsepteeritavad nii lapsevanema kui klassijuhataja poolt.

Arenguestluse esimese osa lõpus kinnitab nii õpilane kui klassijuhataja allkirjaga arenguestluse aruande, näidates, et nad mõlemad on kirjapanduga nõus ning on kokkulepetest selgesti aru saanud. Arenguestluse teise osa lõpus kinnitab nii lapsevanem kui klassijuhataja allkirjaga arenguestluse aruande. Õpilane koos lapsevanemaga ja klassijuhataja saavad arenguestluste aruande koopia.

Õpilase arenguestluse eneseanalüüsi leht ja ka lapsevanema eneseanalüüsileht antakse neile tagasi vastava vestluseosa lõppedes ning klassijuhataja ei tohi sellest endale koopiat teha.

14. Järeltegevused.

Arenguestlusel saavutatud kokkulepete alusel võivad toimuda mitmed järeltegevused: täiendav arenguestlus, juhendamine, saavutatu hindamine ning kokkulepete korrigeerimine, täiendav juhendamine jne. Kokkuleppel õpilase ja/või lapsevanemaga kaasatakse arenguestluse järeltegevusse ka teisi õpetajaid ja koolitöötajaid ning vajadusel õpilase elukohajärgse valla- või linnavalitsuse korraldava struktuuriüksuse esindajaid või ametiisikuid.

15. Hinnangu andmine arenguestlusele.

Hinnangu andmisel tuleb keskenduda järgnevatele küsimustele:

1. Kas õpilased ja lapsevanemad teavad enne eelseisvat arenguestlust, millest räägitakse?
2. Kas õpilastel ja lapsevanemal on koopia eelmise aasta arenguestluse aruandest?
3. Kas klassijuhataja loob avatud, vestlust soodustava õhkkonna arenguestluse alguses?
4. Kas arenguestlus on keskendunud nende probleemide väljaselgitamisele, mis takistavad õpilasel koolis veelgi paremini õppimast?
5. Kas vestlused julgustavad keskendumisele lahendustele?
6. Kas lahendusteel, milles kokkulepped saavutati, on vastuvõetavad nii klassijuhatajale kui õpilasele?
7. Kas järgneva perioodiks on eesmärgid kindlaks määratud?
8. Kui kriitika on vajalik, kas siis vestlus on suunatud tegevuse, mitte isiku suunas?
9. Kas õpilasele ja lapsevanemale on antud küllaldaselt aega nende teemade käsitlemiseks, mis kerkivad esile vestluse käigus?

16. Arenguestluse korraldamine ja vastutus.

Arenguestluste protsessi koordineerib ja vastutab nende toimumise eest direktori asetäitja õppe- ja kasvatustöö alal.

Arenguestluse viib läbi klassijuhataja. Vastutus kõikide protseduurireeglite täitmise eest lasub klassijuhatajal. Arenguestluse läbiviimise kuupäeva lepib personaalselt õpilasega ja lapsevanemaga kokku klassijuhataja. Arenguestlus toimub õppeaasta jooksul.

Arenguestluse protseduuri ja tingimuste muutmise ettepanekuid on võimalik pidevalt teha kirjalikult direktori asetäitjale õppe- ja kasvatustöö alal. Muudatuste sisseviimisel hakkavad need kehtima uuest õppeaastast.

Õpilasel ja lapsevanemal on õigus esitada 10 päeva jooksul peale arenguestlust direktori asetäitjale õppe- ja kasvatustöö alal apellatsioon. Apellatsioon vaadatakse läbi kümne päeva jooksul.

ARENGUVESTLUSE ARUANNE

Perekonnanimi	Eesnimi
---------------	---------

Eelmine arenguvestlus (kuupäev)	
Eelmine arenguvestlus viidi läbi (kelle poolt?)	

ARENGUVESTLUSE ESIMENE OSA (vestlus õpilasega)

HINNANG SENI SAAVUTATULE

kokkulepped JÄRGNEVAKS PERIOODIKS

Õpetaja:
Allkiri Kuupäev

Õpilane:
Allkiri Kuupäev

ARENGUVESTLUSE TEINE OSA (vestlus lapsevanemaga)

HINNANG SENI SAAVUTATULE

kokkulepped JÄRGNEVAKS PERIOODIKS

Õpetaja:

Allkiri Kuupäev

Lapsevanem:

Allkiri Kuupäev